

Svenska kyrkan**OSCARS FÖRSAMLING**

ANKOM 2023 -03- 02

Postnr: 23-30

Ärendenr: 23-20

Svenska kyrkans överklagandenämnd**Beslut 1/2023**

SIDA

1 (6)

Uppsala

DATUM

2023-03-01

DNR

ÖN 2023/05

PARTER**KLAGANDE**

1. Leif Krafft, Breitenfeldsgatan 6, 115 24 Stockholm
2. Bengt Nörby, Storgatan 25, 114 55 Stockholm

MOTPART

Kyrkorådet i Oscars församling, Box 24145, 104 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Domkapitlet i Stockholms stifts beslut den 16 november 2022,
i ärende dnr DK 2022-0024, se bilaga A

SAKEN

Beslutsprövning

ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

YRKANDE M.M.

Leif Krafft och Bengt Nörby har överklagat domkapitlets beslut och vidhållit sin begäran att det klandrade beslutet om upphandling av fastighetstjänster ska upphävas och åberopat de omständigheter de tidigare anfört i ärendet.

Till stöd för överklagandet har Leif Krafft och Bengt Nörby därutöver anfört följande.

"Efter nämndens återförvisningsbeslut kvarstår endast frågan om upphandlingen av fastighetstjänster skett enligt kyrkoordningens regler. - - -

Kyrkorådet har inte följt reglerna i Lagen om offentlig upphandling, se vår utredning i bilaga 1 [ej bifogad här]. Det reglerna ska iakttas enligt kyrkoordningen. Kyrkorådet har därigenom överskridit sina befogenheter. Poängberäkningen som var upptagen i anbudsinvjudan har frångåtts och dessutom inte dokumenterats. Tilldelningen av kontrakt har därmed inte gjorts enligt förutsättningarna i anbudsinvjudan. Detta innebär att kraven på affärsmässighet och lika-behandling inte har uppfyllts. Upphandlingen följer därmed inte reglerna i LOU eller 47 kap 3§ kyrkoordningen.

Bristfällig information

Av den tidslogg som vi ingett framgår att Weidstam via mail till ledamöterna i arbetsutskottet den 18 december hänvisar till ett anbud från anbudsgivaren Wimini, 'som vår konsult vaskat fram' och föreslår att Wiminis anbud ska antas utan att några andra anbud hade redovisats för arbetsutskottet eller kyrkorådet. Detta är ett tydligt exempel på bristande information och en attityd att kyrkorådets beslutsfattare inte behöver ges underlag för sina beslut i ett ärende. Vi fick hela tiden begära ny information och vi kan inte bedöma om vi fått korrekt information eftersom diarieföring saknades av handlingarna i ärendet.

Trots att Wimini ursprungligen inte uppfyllt omsättningskravet i anbudsfrågan godtogs bolagets anbud. Detta strider mot reglerna i Lagen om offentlig upphandling. Praxis för Lagen om offentlig upphandling är att ett sådant anbud ska slopas från fortsatt utvärdering. Efter att anbud getts in sänktes omsättningskravet godtyckligt till 5 milj. kr från uppdragsfrågan krav på 25 milj. kr, till 5 milj. kr. Detta framstår – enligt vår uppfattning – som en åtgärd för att gynna Wimini framför de andra anbudsgivarna.

Vi begärde att få del av alla anbud. Den 22 december får vi del av handlingarna på ca 500 sidor. Arbetsutskottets ordförande ansåg kyrkorådet skulle fatta beslut på kyrkorådets sammanträde den 28 december d.v.s. strax efter jul. Det framkom på kyrkorådsmötet 28 december men först då att Weidstam och Lundquist-Larsson tidigare haft ett eget möte med Wimini utan medverkan av andra personer. De redovisade då muntligt och översiktligt endast att de var nöjda med företaget. Något möte med Wiminis företrädare med kyrkorådets ledamöter ansågs inta behövas. Kyrkorådets ledamöter får alltså inte tillfälle att ställa egna frågor till företaget. Detta är ett klart exempel på bristfällig information.

Kyrkorådets förklaring till sänkning av omsättningskravet i anbudsfrågan från 25 milj. Kr till 5 milj. kr. är inte godtagbar. Dokumentation saknas. Det är i invjudan till de andra företagen som omsättningskravet på 25 miljoner kr ställs. Det är efter att anbudena kommit in som omsättningskravet sänks. Det enda företag som gynnas av detta är Wimini. Därmed brister det i likabehandling av anbudsgivarna.

Vad gäller upphandlingen kan vidare noteras

att det företag som fått högst poäng i utvärderingen inte valts, (förutsättning i anbudsfrågan)

att fastighetsägarna – en anbudsgivare – ansetts sakna resurser för fastighetskötseln, de gavs noll (0) poäng, trots att fastighetsägarna i motsatts till Wimini hade både egna hantverkare och jurister,

att Wimini som nästan nystartat företag gavs full poäng för resurser d.v.s. 180 poäng,

att Wimini inte redovisat sin prislista för ändringar och tilläggsarbeten enligt punkt 6,1 i anbudsintjudan,

att Wimini inte gett in fullständiga handlingar enligt anbudsfrågan vid anbudstidens utgång,

att handlingarna i ärendet inte diarieförts hos församlingen när de ingavs,

att nedsättningen av omsättningskravet skett under handläggningen efter anbudsintjudan utan formellt beslut i kyrkorådet och inte delgetts de andra anbudsgivarna,

att nedsättningen av omsättningskravet endast gynnat Wimini,

att Wiminis ägare inte redovisades under upphandlingen trots begäran om uppgiften.

Vi åberopar även vår utredning om hur en upphandling grundad på lagen om offentlig upphandling ska genomföras och på i den påvisade brister i detta ärende."

Kyrkorådet i Oscars församling har bestritt ändring och vidhållit att kyrkorådets beslut tillkommit i rätt ordning, att kyrkorådet inte överskridit sina befogenheter samt att beslutet inte strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa. Vidare har kyrkorådet yttrat följande.

"Domkapitlet har konstaterat att Överklagandenämndens praxis innebär att Svenska kyrkan vid upphandling bör nära följa upphandlingsreglerna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), dock att varje avvikelse från reglerna i LOU inte bör medföra att ett upphandlingsbeslut ska upphävas som i strid mot kyrkoordningens bestämmelser utan att det får avgöras från fall till fall.

Kyrkorådet delar i huvudsak – förutom den analogt tillämpliga bestämmelsen i 20 kap. 19 § LOU – denna bedömning och vill även peka på att då LOU inte formellt gäller för den upphandling som församlingen har genomfört innebär det att de bestämmelser som finns i LOU om bl.a. öppnande av anbud, tilldelningsbeslut, överprövning av tilldelningsbeslut m.m. inte är direkt tillämpliga på de upphandlingar som genomförs av församlingen.

Domkapitlet har vid sin prövning korrekt konstaterat att det inte finns något i ärendet som talar för att informationen till ledamöterna i kyrkoråd och arbetsutskott om anbudsintjudan och anbuderna varit bristfällig. Domkapitlet har även slagit fast att det har funnits möjlighet för ledamöterna att ta del av underlagen för upphandlingen. Kyrkorådet har alltså på sätt Domkapitlet funnit i god tid inför sammanträdet den 27 januari 2022 lämnat tillräcklig information och underlag om upphandlingen.

Vidare har Domkapitlet ansett att kyrkorådet lämnat godtagbar förklaring till varför omsättningskravet har ändrats. Kyrkorådet får här framhålla att kyrkorådet för att söka den konkurrens som finns kontaktat flera bolag och uppmanat dessa att lämna anbud samt för att bredda antalet anbudsgivare sänkt ett initialt krav i anbudsintjudan på anbudsgivarna om en minsta årsomsättning om 25 MSEK. Detta är i överensstämmelse med 14 kap. 4 § LOU där det för att proportionalitetsprincipen ska uppfyllas anges ett tak för omsättningskrav uppgående till högst två gånger det uppskattade värdet av upphandlingen, om inte särskilda skäl föreligger. I detta fall uppgick det uppskattade kontraktsvärdet till 2,7 MSEK, varför en justering av kravet måste anses vara helt i linje med LOU. Eftersom sänkningen gällde för samtliga anbudsgivare är den i överensstämmelse med likabehandlingsprincipen och uppfyller kravet på proportionalitet samt är affärsmässigt.

Med anledning av vad Domkapitlet anfört om poängberäkning får kyrkorådet framhålla vad kyrkorådet i yttrande till Domkapitlet har framfört om att utvärderingen av de inkomna an-

buden har genomförts med iakttagande av principerna om bl.a. likabehandling och öppenhet som ska gälla i förhållande till de anbudsgivare som har lämnat anbud. Vidare har församlingens genomförande av upphandlingen skett i enlighet med församlingens inköps- och attestreglemente och med bestämmelserna i LOU som vägledning i enlighet med den rättspraxis som finns inom Svenska kyrkan, vilken redovisats i Domkapitlets beslut. Poängsättningen av anbuden har skett inte bara utifrån de skriftliga anbuden utan även efter referenstagning och anbudpresentation från anbudsgivarna, vilket är i enlighet med LOU:s bestämmelser där det är tillåtet att göra vissa förtydliganden av anbud så länge de upphandlingsrättsliga principerna upprätthålls på sätt som församlingen har gjort i detta fall. Sammantaget finns det inte i något avseende skäl att ifrågasätta församlingens genomförande av upphandlingen inom ramen för tillämpliga regler inom Svenska kyrkan.

Den omständighet att samtliga ledamöter i kyrkorådet inte röstat bifall till beslutet utgör självfallet inte någon grund att upphäva beslutet. Som Domkapitlet angivit ska inte heller de omständigheterna att det funnits olika uppfattningar bland ledamöterna i kyrkorådet och arbetsutskottet samt att vissa varit missnöjda medföra att beslutet ska upphävas.

Domkapitlet har mot denna bakgrund korrekt slagit fast att det saknas skäl att upphäva kyrkorådets beslut.

Avslutningsvis vill kyrkorådet påtala att klagandena åberopat ett antal nya omständigheter i det överklagande som inkom till Domkapitlet i Stockholms stift i december 2022. Som Överklagandenämnden i ärende ÖN 2022-0027 konstaterar ska nya omständigheter som anförs efter klagotidens utgång inte beaktas när beslutet prövas.

Sammanfattningsvis har upphandlingen genomförts i enlighet med kyrkoordningen och gällande inköps- och attestreglemente. De påstådda bristerna om att handläggningen av upphandlingen skulle ha genomförts i strid med LOU eller i övrigt skett på ett felaktigt sätt har inte styrkts av klagandena. Domkapitlets beslut ska därför fastställas och överklagandet avslås."

Leif Krafft och Bengt Nörby har därefter yttrat följande.

"Vi har inte anfört några nya omständigheter utan endast utvecklat de grunder som vi tidigare anfört och vill framhålla några fakta.

Upphandlingen har skett felaktig. Det är frågan om en storskalig upphandling i en stor församling i på en betydande marknad för entreprenader. Det är därför särskilt viktigt att regelverket då följs. Upphandlingen har skett enligt en sällsynt metod genom s.k. fransk upphandling med en mycket hög fast ersättning på 2,7 miljoner kr och med tillkommande tjänster på ca 1 milj kr.

Kyrkorådet har inte följt de regler som satts upp för upphandlingen i offertinbjudan. Det är häpnadsväckande att omsättningskravet i efterhand frångåtts och sänkts från 23 miljoner till ett mycket lägre belopp anpassat för och gynnande för Wimini. Ett annat exempel är partisk poängsättning där fastighetsägarna i fråga om resurser tilldelats noll poäng trots att de har ett antal resurser som församlingen behöver medan Wimin saknar sådana. I denna del fick Wimini högsta poäng.

Vi har i överklagandet påpekat att handlingarna inte diarieförts hos församlingen. Kyrkorådet har inte bestritt den uppgiften och får därför anses ha bekräftat den. Leif Krafft begärde i torsdags att få del av handlingarna hos församlingen och uppgift om vilka diarienummer som de fanns antecknade under. Hittills har inget svar erhållits, se bilaga. Detta medför att kontroll av upphandlingen omöjliggörs.

Vi åberopar det vi tidigare anfört hos domkapitlet och överklagandenämnden och vidhåller vårt yrkande såvitt nu är i fråga."

SKÄL FÖR ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Domkapitlet har redovisat innehållet i aktuella bestämmelser i kyrkoordningen och nämnden praxis i anslutning till kyrkoordningens bestämmelse i 47 kap. 3 § om upphandling. Överklagandenämnden ansluter sig till redovisningen.

Överklagandenämnden uppfattar det som klagandena anför i överklagandet som en utveckling av det som anförts i begäran om beslutsprövning. Det saknas således anledning att inte beakta det som anförts i överklagandet.

Som domkapitlet har konstaterat har upphandling gjorts med hjälp av en konsult – eftersom arbetsutskottet hade gjort bedömningen att de själva inte hade den kompetens som erfordrades för att göra en dylik upphandling – som presenterat processen för upphandlingen och gått igenom de aktörer som bjudits in. Vidare har domkapitlet beskrivit hur beredningen gått till och på vilket sätt som kyrkorådsledamöterna fått del av materialet före beslutet.

Överklagandenämnden instämmer i såväl domkapitlets bedömning att det inte finns något i ärendet som talar för att informationen till ledamöterna i kyrkoråd och arbetsutskott varit bristfällig som dess slutsats att det funnits möjligheter för ledamöterna att granska det omfattande upphandlingsunderlaget före beslutet.

Likaså delar Överklagandenämnden domkapitlets bedömning att kyrkorådet lämnat en godtagbar förklaring till varför omsättningskravet sänktes under processens gång.

Enligt överklagandenämndens bedömning är inte heller det som klagandena i övrigt anført av så allvarlig beskaffenhet att det, i detta fall, utgör tillräckliga skäl för att upphäva det klandrade upphandlingsbeslutet.

Sammanfattningsvis ska överklagandet således avslås.

Överklagandenämndens beslut får enligt 16 kap. 7 § kyrkoordningen inte överklagas.

Johan Munck

ORDFÖRANDE

Lars Bjurstam

SEKRETERARE/FÖREDRAGANDE

I BESLUTET HAR DELTAGIT

Johan Munck, Esbjörn Särdaqvist, Ragnar Persenius, Eric Bylander och
Britt Louise Agrell. Enhälligt.

FÖREDRAGANDE

Lars Bjurstam.

NÄRVARANDE UTAN ATT HA DELTAGIT I BESLUT

Severin Blomstrand, Olle Kristenson, Leif Nordenstorm, Lars Viper, Hakon Långström,
Gustaf Almkvist, Margareta Carlenius och Maria Wetterstrand Hagström.

EXPEDITION TILL

Klagandena

Motparten

Domkapitlet

Sammanträdesprotokoll

Domkapitlet

2022-11-16

Plats och tid

Biskopsvåningen, kl. 13.00–16.40

Beslutande

Andreas Holmberg, *ordförande*
Marika Markovits, *domprost*, §§ 142-154
Carl Dahlbäck, *ersättare för Marika Markovits* §§ 155-156
Lena Ljungström
Anna-Lena Järvstrand
Monica Sundström
Caroline Åkerhielm
Lars Jakobsson

Övriga deltagande

Johannes Söderqvist
Gösta Ihrfelt
Karin Öst

Hjalmar Fryklind, § 144

Stiftsjurist Carl Werner, *sekreterare*
samt föredragande

Exp 2022-12-01

x Leif Knufft
x Bengt Nörby
x Birgitta Fristedt Odelberg
x KR i Oscars församling
x Kh i Oscars församling
(f.k.)

UNDERSKRIFTER

Sekreterare

Carl Werner

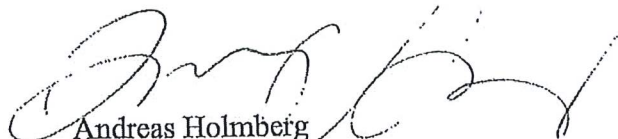
x Monika Hallstenson

Paragrafer

142-156

(f.k.)
LA

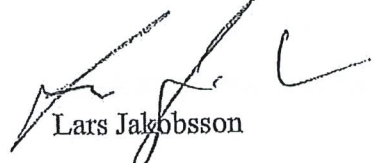
Ordförande

Andreas Holmberg

Protokolljusterare
§§ 142-154

Marika Markovits

Protokolljusterare
§§ 155-156

Lars Jakobsson

§ 145 Dnr DK 2022-0024

Begäran om beslutsprövning

Domkapitlets beslut framgår av BILAGA till detta protokoll.

AA *W*

Klagande	Leif Krafft Breitenfeldsgatan 6 115 24 Stockholm
	Bengt Nörby Storgatan 25 114 55 Stockholm
	Birgitta Fristedt Odelberg Riddargatan 43 114 57 Stockholm
Motpart	Kyrkorådet i Oscars församling Box 24145 104 51 Stockholm
Beslut	Kyrkorådets i Oscars församling beslut den 27 januari 2022, § 4
Saken	Beslutsprövning enligt 57 kap. 8-18 §§ kyrkoordningen
Domkapitlets beslut	Domkapitlet avslår begäran om beslutsprövning

---

Bakgrund

Vid ett sammanträde den 16 juni 2021 med kyrkorådets arbetsutskott i Oscars församling beslutades att det avtal om fastighetsförvaltning som församlingen hade med Fastighetsägarna skulle sägas upp per den 30 juni 2021.

En ny upphandling skulle göras men arbetsutskottet gjorde den bedömningen att församlingen själv inte hade den kompetens som erfordrades för att utforma upphandlingen. Arbetsutskottets ordförande tillfrågade Leif Syrstad, då ersättare i arbetsutskottet och kyrkorådet, om han hade förslag på person/företag som hade den kompetens som arbetsutskottet efterfrågade. Detta resulterade i att arbetsutskottets ordförande tog kontakt med Jan Ström. Jan Ström är verkställande direktör i Free2Move AB, som är ett helägt dotterbolag till Free2Move Holding AB i vilket Leif Syrstad är styrelseledamot och verkställande direktör. Om detta förhållande informerade Leif Syrstad såväl kyrkorådets som arbetsutskottets ordförande.

Vid ett sammanträde den 21 september 2021 med kyrkorådets arbetsutskott beslutades att anlita Jan Ström för uppdraget att framta underlag till upphandling av fastighetsförvaltning, inklusive kyrkorna, inom Oscars församling.

Op till

Vid sammanträde med arbetsutskottet den 20 december 2021 presenterade Jan Ström den process som satts upp för upphandlingen och gick igenom de åtta aktörer som bjudits in att delta. En sammanställning presenterades och diskuterades. Arbetsutskottet beslutade att lämna ärendet till kyrkorådet för beslut utan ställningstagande från arbetsutskottet och att samtliga anbud som inkommit, samt upphandlingsunderlag, skulle delas med kyrkorådets ledamöter.

Vid ett sammanträde med kyrkorådet i Oscars församling den 28 december 2021 presenterade Jan Ström både sig själv och projektet. Anbud från fyra olika bolag presenterades liksom det anbud som Jan Ström ansåg passade församlingen bäst. Därefter lämnade Jan Ström sammanträdet och kyrkorådet diskuterade de olika anbuden och den poängberäkning som skett. Leif Krafft hade uppfattningen att det inte hade funnits tid att gå igenom dokumentationen i detalj och yrkade att ärendet skulle lämnas för beredning i det kyrkobyggnads- och fastighetsutskott som skulle tillsättas av det nya kyrkorådet. Så blev också kyrkorådets beslut.

Den 17 januari 2022 sammanträdde Kyrkobyggnads- och fastighetsutskottet med Leif Syrstad som ordförande. Jan Ström presenterade de inkomna anbuden och rekommenderade församlingen att anta budet från Vimini. Två ledamöter reserverade sig mot förslaget och ansåg att jäv förekommit i upphandlingsprocessen. Votering i jävsfrågan utföll så att tre ledamöter inte ansåg att jäv förekommit, två ansåg att jäv förekommit och två avstod från att ha någon åsikt. Utskottet beslutade sedan att rekommendera kyrkorådet att anta budet från Vimini. De ledamöter som tagit upp jävsfrågan deltog inte i beslutet och lämnade dessutom ett särskilt yttrande till protokollet.

Beslut i frågan om vem som skulle få uppdraget att förvalta Oscars församlings fastigheter och kyrkor togs av kyrkorådet vid ett sammanträde den 27 januari 2022. Vid sammanträdet presenterade Jan Ström upphandlingen och rekommenderade församlingen att anta anbudet från Vimini, vilket också kyrkobyggnads- och fastighetsutskottet hade gjort. Kyrkorådet beslutade att anta budet från Vimini förvaltning och projektledning AB samt förklarade beslutet omedelbart justerat. Tre ledamöter deltog inte i beslutet. Tre särskilda yttranden fogades till protokollet.

Leif Krafft, Bengt Nörby, Göran Collert, Birgitta Fristedt Odelberg, Elisabeth Guthe och Kristina Uhr (hädanefters klagandena) begärde beslutsprövning av kyrkorådets beslut den 27 januari 2022 § 4 om att upphandla fastighetsförvaltning från Vimini förvaltning och projektledning AB (Vimini).

Klagandena yrkade i första hand att domkapitlet skulle besluta att upphäva beslutet på grund av jäv och i andra hand att domkapitlet skulle återförvisa ärendet för ny beredning och beslut i kyrkorådet på grund av att reglerna i lagen om offentlig upphandling inte följts.

Kyrkorådet bestred yrkandet om upphävande av kyrkorådets beslut den 27 januari 2022 om att upphandla fastighetsförvaltning från Vimini förvaltning och projektledning AB och yrkade att begäran om beslutsprövning skulle avslås.

Till grund härför anförde kyrkorådet att beslutet hade tillkommit i rätt ordning. Kyrkorådet hade inte överskridit sina befogenheter. Beslutet stred inte mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan hade att följa.

Det hade inte heller förelegat jäv vid kyrkorådets handläggning av ärendet. Kyrkorådet hade inte åsidosatt kyrkoordningen eller församlingens inköps- och attestreglemente vid handläggningen av ärendet rörande upphandling av ny fastighetsförvaltare.

I ett beslut den 20 april 2022 upphävde domkapitlet Oscars församlings beslut den 27 januari 2022, § 4, om att teckna kontrakt med Vimini förvaltning och projektledning AB avseende fastighetsförvaltning. Detta enär domkapitlet funnit att Leif Syrstads deltagande i handläggningen av ärendet konstituerat jäv och beslutet således inte tillkommit i rätt ordning.

Oscars församling överklagade beslutet till Överklagandenämnden som den 19 september 2022 upphävde domkapitlets beslut och återförvisade ärendet till domkapitlet med följande motivering: ”I förevarande fall har domkapitlet endast prövat om jäv förelegat och inte de övriga omständigheter som klagandena har åberopat till stöd för sin begäran, bland annat att lagen om offentlig upphandling inte följts och att det förekommit bristande information om handläggningen. Dessa övriga omständigheter bör inte prövas av Överklagandenämnden som första instans. Ärendet ska därför återförvisas till domkapitlet för erforderlig handläggning.”

Domkapitlet, som inte har möjlighet att återförvisa ärendet såsom klagandena begärt, prövar nu huruvida andrahandsyrkandet ska föranleda att beslutet den 27 januari 2022 ska upphävas på grund av att reglerna i lagen om offentlig upphandling inte följts.

Parterna har yttrat sig efter återförvisningen till domkapitlet.

Klagandenas yrkande

Klagandena har utvecklat grunderna för sin talan enligt följande.

Saken gäller om det avtal som slutits mellan församlingen och Vimini tillkommit i rätt ordning eller skett på ett otillbörligt sätt och därför bör upphävas av domkapitlet.

Klagandena vidhåller att avtalet ska upphävas eftersom flera elementära regler såsom affärsmässighet, transparens och likabehandling av budgivarna har åsidosatts.

Anbuden har skickats till konsulten och inte till församlingen, vilket borde ha varit fallet. Där skulle anbuden ha diarieförts och låsts in till det var dags att öppna efter anbudstidens utgång. Anbudsöppning ska ske i flera ansvariga personers närvaro – däribland konsulten. Dessa regler liksom övriga angående anbudshantering har inte iakttagits.

Anbud hade inkommit från fyra bolag och i anbudsunderlaget hade bland annat uppställts krav på en viss omsättning och under punkten Utvärdering angavs också att anbudslämnare med högst antal poäng tilldelas kontraktet. Vimini hade varken den omsättning som ställts som krav eller högsta antalet poäng. Poängberäkningen gick för övrigt inte att förstå och någon jämförelse fanns inte.

Upphandlingen brister i flera hänseenden mot reglerna i kyrkoordningen eftersom lagen om offentlig upphandling ska vara vägledande. Varken arbetsutskottet eller kyrkorådet fick granska anbudskriterierna. Informationen kring upphandlingen har varit bristfällig och inte godtagbar. Handläggningen har inte skett öppet för medlemmarna av kyrkorådet och konsultens utvärdering kan inte kontrolleras eftersom ingen skriftlig förklaring givits till hur poängsättningen skett av anbuden.

Anbudsvärderingen har skett med en tekniskt komplicerad modell men i valet av leverantör lämnades modellen. Företaget som fick uppdraget hade inte högst antal poäng. Ännu mer anmärkningsvärt är att kriteriet i anbudsinvjudan om en årlig omsättning på 25 miljoner inte gällde längre. Det enda företag man träffade var Vimini. Det verkar ha varit avgörande för beslutet.

Sammanfattningsvis anser klagandena att handläggningen har skett på ett felaktigt sätt och att reglerna i lagen om offentlig upphandling inte har följts. Vidare har de egna reglerna som uppsatts för upphandlingen åsidosatts. Vid anbudsvärderingen har inte det företag med högst antal poäng tilldelats kontraktet. Tilldelningen av kontrakt har därmed inte gjorts enligt förutsättningarna i anbudsinvjudan. Detta innebär att kraven på affärsmässighet och likabehandling inte har uppfyllts.

Kyrkorådets yttrande

Kyrkorådet har bestritt yrkandet om upphävande av kyrkorådets beslut den 27 januari 2022 om att upphandla fastighetsförvaltning från Vimini förvaltning och projektledning AB och yrkat att begäran ska avslås.

Till grund för sin inställning har kyrkorådet anfört att beslutet har tillkommit i rätt ordning. Kyrkorådet har inte överskridit sina befogenheter. Beslutet strider inte mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Kyrkorådet har inte åsidosatt kyrkoordningen eller församlingens inköps- och attestreglemente vid handläggningen av ärendet rörande upphandling av ny fastighetsförvaltare.

Kyrkorådet har vidare bland annat anfört följande.

Vad gäller själva upphandlingen har den genomförts i enlighet med inköps- och attestreglemente och i enlighet med 47 kap 3 § kyrkoordningen som stipulerar att man vid upphandling ska utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och genomföra upphandlingen affärsmässigt samt behandla alla anbudsgivare och anbud utan ovidkommande hänsyn.

De grundläggande upphandlingsrättsliga principerna i lagen (2016:1045) om offentlig upphandling (LOU), som ersatt den tidigare lagen, har i enlighet med vad som angivits i församlingens inköps- och attestreglemente beaktats vid upphandlingen, trots att församlingen inte är skyldig att följa LOU. Att LOU inte gäller för upphandlingen innebär att de bestämmelser om bland annat öppnande av anbud, tilldelningsbeslut, överprövning av tilldelningsbeslut m.m. inte är tillämpliga på de upphandlingar som genomförs av församlingen.

Vid upphandlingen har kyrkorådet för att söka den konkurrens som finns kontaktat flera bolag och uppmanat dessa att lämna anbud. För att bredda antalet anbudsgivare har ett initialt krav i anbudsinvjudan på anbudsgivarna om en minsta årsomsättning om 25 MSEK sänkts. Detta är i överensstämmelse med LOU 14 kap. 4 § där det framgår att omsättningskravet för att uppfylla principen om proportionalitet inte får sättas högre än två gånger så högt som det uppskattade värdet av upphandlingen, om inte särskilda skäl föreligger. Det uppskattade kontraktsvärdet uppgick till 2,7 MSEK, varför ett omsättningskrav om 5,4 MSEK är det

högsta krav som är tillåtet enligt LOU. Det är naturligtvis tillåtet även enligt LOU att sätta omsättningskravet lägre.

Utvärderingen av de inkomna anbuden har genomförts med iakttagande av principerna om bland annat likabehandling och öppenhet som ska gälla i förhållande till de anbudsgivare som har lämnat anbud.

Kyrkorådets genomförande av upphandlingen har skett i enlighet med församlingens inköps- och attestreglemente och med bestämmelserna i LOU som vägledning.

Det omfattande underlaget i form av upphandlingsunderlaget och de inkomna anbuden har tillställts samtliga ledamöter och ersättare i kyrkorådet i god tid innan sammanträdet den 27 januari 2022. Handlingarna skickades ut digitalt den 21 december 2021 och handlingarna fanns tillgängliga i pappersformat på pastorsexpeditionen påföljande dag. Vidare skickades handlingarna den 20 januari 2022 ut digitalt för nedladdning via länk i samband med kallelse till ett extra sammanträde med kyrkorådet. I kallelsen upplystes återigen att kopior fanns för avhämtning.

Ärendet var således tillräckligt berett när kyrkorådet fattade beslutet om att anta anbudet från Vimini förvaltning och projektledning AB och teckna kontrakt angående fastighetsförvaltning med bolaget ifråga. Den omständigheten att samtliga ledamöter i kyrkorådet inte röstat bifall till beslutet utgör inte skäl att upphäva det. Någon grund för upphävande föreligger ej.

Skälen för domkapitlets beslut

Beslut av en församling kan prövas av domkapitlet enligt bestämmelserna om beslutsprövning i 57 kap. 8–18 §§ kyrkoordningen.

Av 57 kap. 10 § kyrkoordningen följer att ett beslut ska upphävas om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Om ett prövat beslut strider mot någon av de nämnda punkterna ska det upphävas.

Klagandena har uppfattningen att beslutet om upphandling ska upphävas enär det inte tillkommit i rätt ordning och dessutom strider mot 47 kap 3 § kyrkoordningen.

Upphandling regleras i 47 kap. 3 § kyrkoordningen. Bestämmelsen anger att när en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Överklagandenämnden har i ett antal beslut uttalat sig om tolkningen av denna bestämmelse. Sammanfattningsvis innebär överklagandenämndens praxis bland annat att upphandling inom Svenska kyrkan bör nära följa upphandlingsreglerna i lagen om offentlig upphandling (LOU), även om LOU i princip inte gäller för upphandling inom Svenska kyrkan. Vidare innebär det

att det är av vikt att affärsmässighet iakttas, liksom att formella krav motsvarande de som uppställs i LOU uppfylls. Ju större upphandlingar det är fråga om, desto närmare bör LOU:s regelverk följas. (ÖN 2014/33). Gällande begreppet affärsmässighet och relationen mellan kyrkoordningen och LOU uttalades det i förarbetena till 47 kap. 3 § kyrkoordningen att de statliga bestämmelserna om upphandling dock ska kunna tjäna som underlag för en bedömning av vilka förfaranden i samband med upphandling som är att anse som affärsmässiga och vilka som inte är det. Bestämmelsen i 47 kap. 3 § kyrkoordningen är utformad efter förebild av huvudregeln om affärsmässig upphandling i 1 kap. 4 § LOU i dess lydelse fram till den 1 januari 2008. Sedan dess har paragrafen i LOU ändrats så att begreppet affärsmässighet inte längre anges uttryckligen. Någon ändring i sak var dock inte avsedd vilket innebär att kyrkoordningens bestämmelse fortfarande kan tillämpas i enlighet med huvudregeln i LOU (ÖN 2011/22).

I beslut ÖN 2011/22 uttalar Överklagandenämnden vidare att varje avvikelse från bestämmelserna om affärsmässighet och övriga motsvarande regler i LOU bör dock inte medföra att ett upphandlingsbeslut ska upphävas såsom stridande mot 47 kap 3 § kyrkoordningen. Det får avgöras från fall till fall beroende på t.ex. upphandlingens omfattning och vilka brister som föreligger.

I förevarande fall har upphandling gjorts med hjälp av en konsult eftersom arbetsutskottet hade gjort bedömningen att de själva inte hade den kompetens som erfordrades för att göra en dylik upphandling. I december 2021 presenterade också konsulten processen som satts upp för upphandlingen och gick igenom de aktörer som bjudits in. Samtliga anbud som inkommit och upphandlingsunderlag delades med kyrkorådsledamöterna i slutet av december 2021. Vid ett sammanträde den 28 december 2021 presenterade konsulten de anbud som inkommit och det som han själv rekommenderade. I konsultens utvärdering diskuterades anbuderna och poängberäkning men eftersom ledamöter tyckte sig ha fått otillräcklig information hänsköts frågan för vidare beredning till det nyinrättade kyrkobyggnads- och fastighetsutskottet som vid sitt sammanträde den 17 januari 2022 beslutade att föreslå kyrkorådet att anta anbudet från Vimini, vilket det gjorde den 27 januari 2022.

I den nu aktuella upphandlingen har ledamöterna i kyrkoråd och arbetsutskott haft olika uppfattningar om hur upphandlingen hanterats under hela ärendet. Domkapitlet som tidigare prövat en jävsfråga i ärendet kan konstatera att den frågan synes ha tagit både tid och kraft från ledamöterna. Några har dessutom varit väldigt missnöjda med hur upphandlingsförfarandet och anbudshanteringen sköttes. Det finns emellertid inget i ärendet som talar för att informationen till ledamöterna i kyrkoråd och arbetsutskott om anbudsinbjudan och anbuderna varit bristfällig. Det har således, även om materialet varit omfattande, funnits möjligheter för ledamöterna att granska upphandlingsunderlaget. När det gäller frångåendet av det först uppsatta kriteriet gällande omsättningskravet har kyrkorådet i sitt yttrande gett en godtagbar förklaring till varför detta skett. Varför man frångick den poängberäkning som var upptagen i anbudsinbjudan har dock inte framgått om än det uppgivits att den diskuterats. Trots detta finner domkapitlet vid en sammantagen bedömning att det saknas skäl att upphäva beslutet på vare sig grunden att beslutet inte tillkommit i rätt ordning eller grunden att det strider mot 47 kap. 3 § kyrkoordningen. Begäran om beslutsprövning ska avslås och kyrkorådets beslut den 27 januari 2022 att anta anbudet ska därför stå fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

DOMKAPITLET

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga domkapitlets beslut får skriva till Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till domkapitlet.

Domkapitlet i Stockholms stift
Box 163 06
103 25 Stockholm

Den ska ha kommit in till domkapitlet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Ett beslut överklagas skriftligt. I den egenhändigt undertecknade skrivelsen ska klaganden ange

1. namn, adress och telefonnummer,
2. det beslut som överklagas,
3. vilken ändring i beslutet som begärs,
4. varför klaganden anser att beslutet ska ändras,
5. de bevis som klaganden åberopar och vad han eller hon vill styrka med varje bevis

Om omprövning i särskilda fall finns bestämmelser i 58 kap. 18 § kyrkoordningen.

